

Suvestinė redakcija nuo 2006-04-22 iki 2006-06-27

Įstatymas paskelbtas: Žin. 1998, Nr. [51-1392](#); Žin. 2004, Nr. [98-3626](#), i. k. 0981010ISTAVIII-730

Nauja redakcija nuo 2004-06-24:

Nr. [IX-2264](#), 2004-06-08, Žin. 2004, Nr. 98-3626 (2004-06-24), i. k. 1041010ISTA0IX-2264

LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ ADMINISTRACINĖS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMAS

1998 m. gegužės 14 d. Nr. VIII-730
Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šiuo įstatymu įgyvendinami Konstitucijos 123 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatyto savivaldybių veiklos administracinės priežiūros instituto tikslai – suteikti Vyriausybei teisę per savo skiriamus atstovus prižiūrėti savivaldybių veiklą, nustatyti savivaldybių administracinės priežiūros sritį, šią priežiūrą atliekančių pareigūnų įgaliojimus ir jų įgyvendinimo tvarką.

2 straipsnis. Savivaldybių administracinės priežiūros įgyvendinimas

1. Savivaldybių administracinę priežiūrą atlieka, tai yra prižiūri, ar savivaldybės laikosi Konstitucijos ir įstatymų, ar vykdo Vyriausybės sprendimus, Vyriausybės skiriami Vyriausybės atstovai.

2. Vyriausybė apskrityje skiria vieną Vyriausybės atstavą.

3 straipsnis. Vyriausybės atstovo statusas

1. Vyriausybės atstovas yra valstybės tarnautojas – įstaigos vadovas, į pareigas skiriamas ketveriems metams ir iš jų atleidžiamas Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka. Vyriausybės atstovo teisinę padėtį, be šio įstatymo, nustato ir Valstybės tarnybos įstatymas.

2. Vyriausybės atstovas yra pavaldus Vyriausybei ir atskaitingas Ministrui Pirmininkui.

3. Vyriausybės atstovu gali būti skiriamas asmuo, turintis aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą išsilavinimą ir ne mažesnę kaip penkerių metų darbo viešojo administravimo srityje patirtį arba aukštąjį universitetinį teisinį arba viešojo administravimo išsilavinimą ir ne mažesnę kaip trejų metų darbo viešojo administravimo srityje patirtį.

4. Vyriausybės atstovas negali dalyvauti politinių partijų veikloje.

TAR pastaba. Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 3 straipsnio 4 dalis (2004 m. birželio 8 d. redakcija; Žin., 2004, Nr. 98-3626) prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 35 straipsnio 1 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui.

Straipsnio dalies pakeitimai:

2006-04-14, Žin., 2006, Nr. 44-1608 (2006-04-22), i. k. 1061000NUTARG062499

4 straipsnis. Vyriausybės atstovo įgaliojimai

1. Prižiūradamas, ar savivaldybės laikosi Konstitucijos ir įstatymų, ar vykdo Vyriausybės sprendimus, Vyriausybės atstovas:

1) tikrina, ar savivaldybės kolegialių ir nekolegialių administravimo subjektų teisės aktai neprieštarauja įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir kitiems su įstatymų įgyvendinimu susijusiems centrinių valstybinio administravimo subjektų priimtiems teisės aktams (toliau – įstatymai ir Vyriausybės sprendimai);

2) kai savivaldybės administravimo subjektai nesilaiko Konstitucijos ir įstatymų, nevykdo Vyriausybės sprendimų, šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka reikalauja, kad Konstitucijos būtų laikomasi, įstatymai būtų įgyvendinti, o Vyriausybės sprendimai įvykdyti;

3) neteisėtus savivaldybės administravimo subjektų teisės aktus šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka siūlo panaikinti arba pakeisti;

4) kai savivaldybės administravimo subjektai nesutinka panaikinti ar pakeisti ginčijamą teisės aktą, atsisako įgyvendinti įstatymą ar vykdyti Vyriausybės sprendimą, kreipiasi į teismą.

2. Be šio straipsnio 1 dalyje nurodytų įgaliojimų, Vyriausybės atstovas šio įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka atlieka išankstinę savivaldybės kolegialių administravimo subjektų rengiamų teisės aktų projektų priežiūrą.

3. Nustatęs, kad remiantis savivaldybės administravimo subjekto teisės aktu, neatitinkančiu Konstitucijos ir įstatymų, yra sudarytas sandoris savivaldybės vardu ir tas sandoris pažeidžia viešąjį interesą, taip pat kai yra kitų įstatymų numatytų sandorių negaliojimo pagrindų, Vyriausybės atstovas bendrosios kompetencijos teismui pareiškia ieškinį dėl viešojo intereso gynimo pagal Civilinio proceso kodekso 49 straipsnio 1 dalį.

4. Abejodamas, ar savivaldybės administravimo subjekto priimtas norminis administracinis aktas (ar jo dalis) atitinka įstatymą ar Vyriausybės norminį aktą, Vyriausybės atstovas, vadovaudamasis Administracinių bylų teisenos įstatymo 110 straipsniu, gali kreiptis į administracinę teismedžią su abstrakčiu pareiškimu ištirti norminio savivaldybės administracinio akto teisėtumą.

5. Jeigu Laikino tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymo nustatytais atvejais į Vyriausybės atstovą kreipiasi Vyriausybės įgaliotinis, Vyriausybės atstovas, nustatęs, kad savivaldybės administravimo subjektų priimti teisės aktai neatitinka Konstitucijos, įstatymų ar Vyriausybės sprendimų, kreipiasi į teismą dėl šių teisės aktų panaikinimo.

6. Jeigu savivaldybės administravimo subjektai priėmė teisės aktus, kuriais remiantis gali būti sudaromi neteisėti ir viešąjį interesą pažeidžiantys sandoriai, Vyriausybės atstovas šio įstatymo 5 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka gali savo potvarkiu sustabdyti tokių savivaldybės administravimo subjektų teisės aktų vykdymą ir sandorių pasirašymą.

7. Vyriausybės atstovas nenagrinėja fizinių ir juridinių asmenų skundų dėl savivaldybės administravimo subjektų priimamų individualių teisės aktų, kurių apskundimo specialią tvarką nustato konkrečią sritį reglamentuojantys įstatymai.

8. Visais atvejais apie savivaldybės administravimo subjektui pateiktą teikimą ar reikalavimą Vyriausybės atstovas praneša merui (savivaldybės vadovui). Meras artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje privalo su šia informacija supažindinti savivaldybės tarybos narius.

5 straipsnis. Vyriausybės atstovo įgaliojimų įgyvendinimo tvarka

1. Nustatęs, kad savivaldybės administravimo subjekto priimtas teisės aktas neatitinka įstatymų ar Vyriausybės sprendimų, Vyriausybės atstovas:

1) motyvuotu teikimu pasiūlo atitinkamam savivaldybės administravimo subjektui svarstyti teisės akto pakeitimo ar panaikinimo klausimą. Vyriausybės atstovo teikimą kolegialus savivaldybės administravimo subjektas turi apsvarstyti artimiausiame posėdyje (bet ne vėliau kaip per 1 mėnesį), o kiti savivaldybės administravimo subjektai – per savaitę nuo teikimo gavimo dienos. Apie priimtą sprendimą Vyriausybės atstovui turi būti pranešta per 10 dienų nuo sprendimo priėmimo dienos;

2) per 10 dienų nuo pranešimo apie atsisakymą patenkinti teikimą gavimo dienos (jei savivaldybės administravimo subjektas, apsvarstęs Vyriausybės atstovo teikimą, atsisako ginčijamą teisės aktą pakeisti ar panaikinti) šį aktą skundžia atitinkamos kompetencijos teismui.

2. Nustatęs, kad savivaldybės administravimo subjektas neįgyvendina įstatymų, nevykdo Vyriausybės sprendimų, Vyriausybės atstovas:

1) atitinkamam savivaldybės administravimo subjektui pateikia rašytinį reikalavimą neatidėliojant įgyvendinti įstatymą, vykdyti Vyriausybės sprendimą. Vyriausybės atstovo reikalavimą savivaldybės kolegialus administravimo subjektas turi apsvarstyti artimiausiame posėdyje (bet ne vėliau kaip per 1 mėnesį), o kiti savivaldybės administravimo subjektai per

savaite nuo reikalavimo gavimo dienos. Apie priimtą sprendimą Vyriausybės atstovui turi būti pranešta per 10 dienų nuo sprendimo priėmimo dienos;

2) per 10 dienų nuo pranešimo apie atsisakymą įvykdyti reikalavimą gavimo dienos (jei savivaldybės administravimo subjektas, apsvaustęs šios dalies 1 punkte nurodytą Vyriausybės atstovo reikalavimą, atsisako jį vykdyti) Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka kreipiasi į teismą dėl šio savivaldybės administravimo subjekto neveikimo.

3. Vykdydamas išankstinę savivaldybės kolegialių administravimo subjektų teisės aktų projektų kontrolę, Vyriausybės atstovas gali:

1) tikrinti savivaldybės kolegialiams administravimo subjektams priimti pateiktus teisės aktų projektus. Teisės aktų projektus bei jų aiškinamuosius raštus savivaldybės administracija privalo pateikti tokia pat tvarka, kaip pagal savivaldybės tarybos veiklos reglamentą savivaldybės tarybos nariams pateikiami savivaldybės tarybos sprendimų projektai, o tarybos kolegijos nariams – kolegijos sprendimų projektai ir jų aiškinamieji raštai;

2) dalyvauti savivaldybės kolegialių administravimo subjektų posėdžiuose ir, kai yra pagrindas, pranešti savivaldybės tarybos nariams, kad svarstomi projektai neatitinka įstatymų ar Vyriausybės sprendimų.

4. Nustatęs, kad savivaldybės administravimo subjektas priėmė teisės aktą, kuriuo remiantis gali būti sudarytas neteisėtas ir pažeidžiantis viešąjį interesą sandoris, Vyriausybės atstovas:

1) ne vėliau kaip per 2 darbo dienas po neteisėto teisės akto priėmimo savo potvarkiu sustabdo jo vykdymą;

2) ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo potvarkio priėmimo dienos atitinkamam savivaldybės administravimo subjektui motyvuotu teikimu pasiūlo svarstyti teisės akto pakeitimo ar panaikinimo klausimą;

3) per 3 darbo dienas nuo pranešimo apie atsisakymą tenkinti teikimą gavimo dienos (jei savivaldybės administravimo subjektas, apsvaustęs Vyriausybės atstovo teikimą, atsisako pakeisti ar panaikinti teisės aktą, kuriuo remiantis gali būti sudarytas sandoris) kreipiasi į teismą su pareiškimu arba ieškiniu prašydamas teismo imtis pareiškimo arba ieškinio užtikrinimo priemonių.

5. Sustabdytas savivaldybės administravimo subjekto teisės aktas negali būti vykdomas, kol atitinkamos kompetencijos teismas nuspręs dėl pareiškimo ar ieškinio užtikrinimo priemonių.

6 straipsnis. Vyriausybės atstovo teisės

1. Vyriausybės atstovas turi teisę:

1) susipažinti su savivaldybės administracijos padalinių priimtais viešojo administravimo srities teisės aktais;

2) reikalauti iš savivaldybės administravimo subjektų priimtų teisės aktų kopijų, taip pat savivaldybės kolegialių administravimo subjektų posėdžių protokolų kopijų. Šis reikalavimas turi būti įvykdytas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo jo gavimo;

3) kreiptis į savivaldybės administravimo subjektus dėl informacijos apie jų veiklą įgyvendinant įstatymus ir vykdant Vyriausybės sprendimus pateikimo;

4) išnykus aplinkybėms, kurios buvo pagrindas sustabdyti, teikti pasiūlymą pakeisti ar panaikinti teisės aktą arba reikalauti, kad būtų neatidėliojant įgyvendinamas įstatymas, vykdomas Vyriausybės sprendimas, motyvuotu potvarkiu tokį pasiūlymą ar reikalavimą atšaukti, jei jie dar neįvykdyti;

5) nustatyti kitą Vyriausybės atstovo nurodytų veiksmų įvykdymo terminą, jeigu gautas pagal kompetenciją savivaldybės administravimo subjekto prašymas šį terminą pratęsti;

6) dalyvauti Vyriausybės posėdžiuose Vyriausybės darbo reglamento nustatyta tvarka, taip pat valstybės institucijų organizuojamuose renginiuose, kai svarstomi savivaldybių veiklos klausimai;

7) kreiptis į valstybės institucijas pagal jų kompetenciją su prašymu paaiškinti Vyriausybės nutarimų taikymo tvarką, jeigu tai tiesiogiai susiję su savivaldybių veikla, jų santykiais su valstybės institucijomis bei Vyriausybės atstovo veikla.

2. Įgyvendinti šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nustatytas teises, taip pat teisę dalyvauti savivaldybės kolegialių administravimo subjektų posėdžiuose ir, kai yra pagrindas, pranešti savivaldybės tarybos nariams, kad svarstomi projektai neatitinka įstatymų ar Vyriausybės sprendimų, Vyriausybės atstovas gali įgalioti Vyriausybės atstovo tarnybos valstybės tarnautoją.

7 straipsnis. Pavedimai Vyriausybės atstovui

Vyriausybė arba Ministras Pirmininkas gali pavesti Vyriausybės atstovui ištirti, ar savivaldybės laikosi Konstitucijos ir įstatymų, ar vykdo Vyriausybės sprendimus. Nurodymus organizacinės veiklos klausimais Vyriausybės atstovui duoda Ministras Pirmininkas.

8 straipsnis. Informacijos teikimas

Vyriausybės atstovas kiekvieną pusmetį Vyriausybės nustatyta tvarka pateikia informaciją apie savo veiklą Vyriausybei, Vidaus reikalų ministerijai, apskrities viršininkui, prižiūrimoms savivaldybėms.

9 straipsnis. Vyriausybės atstovų veiklos koordinavimas ir priežiūra

Kaip Vyriausybės atstovai vykdo savo įgaliojimus, prižiūri ir Vyriausybės atstovų veiklą koordinuoja Vyriausybė arba Ministras Pirmininkas.

10 straipsnis. Vyriausybės atstovo pavadavimas

Kai Vyriausybės atstovas atostogauja ar jo laikinai nėra dėl kitų priežasčių (ligos, komandiruotės ir pan.), jį pavaduoja kitas Vyriausybės atstovas pagal Ministro Pirmininko patvirtintą grafiką.

11 straipsnis. Vyriausybės atstovo tarnyba

Vyriausybės atstovo tarnybą steigia ir valstybės tarnautojų pareigybių skaičių, įvertinusi darbų mastą, nustato Vyriausybė. Vyriausybės atstovo tarnyba išlaikoma iš valstybės biudžeto. Jos uždavinys – padėti Vyriausybės atstovui įgyvendinti įgaliojimus ir teises. Vyriausybės atstovo tarnybos veiklos nuostatus tvirtina Vyriausybė.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-126](#), 2000-12-21, Žin., 2000, Nr. 113-3616 (2000-12-30), i. k. 1001010ISTA00IX-126

Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1282](#), 2002-12-10, Žin., 2002, Nr. 127-5748 (2002-12-31), i. k. 1021010ISTA0IX-1282

Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1928](#), 2003-12-18, Žin., 2004, Nr. 4-34 (2004-01-07), i. k. 1031010ISTA0IX-1928

Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 4, 5, 6 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2264](#), 2004-06-08, Žin., 2004, Nr. 98-3626 (2004-06-24), i. k. 1041010ISTA0IX-2264

Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymas

5.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Nutarimas

2006-04-14, Žin., 2006, Nr. 44-1608 (2006-04-22), i. k. 1061000NUTARG062499

Dėl Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 3 straipsnio 4 dalies (2002 m. gruodžio 10 d., 2004 m. birželio 8 d. redakcijos), 5 straipsnio 4 dalies (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija), 7 straipsnio (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija), 8 straipsnio (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija), 9 straipsnio (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija), 11 straipsnio (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija), Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) 2 straipsnio 2 dalies, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija), 62 straipsnio 12 dalies (2000 m. lapkričio 21 d. redakcija), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. 1525 "Dėl Vyriausybės atstovo Marijampolės apskrčiai atleidimo", Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. 1526 "Dėl Vyriausybės atstovo Panevėžio apskrčiai atleidimo", Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. 1527 "Dėl Vyriausybės atstovo Šiaulių apskrčiai atleidimo", Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. 1528 "Dėl Vyriausybės atstovo Telšių apskrčiai atleidimo" 1 punkto, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. 1529 "Dėl Vyriausybės atstovo Vilniaus apskrčiai atleidimo", Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. 1578 "Dėl Vyriausybės atstovo Šiaulių apskrčiai" 1 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai